

Soproni családok

A Friedrichek

Sopronban mindig sok idegen fordul meg, hogy megtekintse a város nevezetességeit. Az év vége felé megszorodnak a csoportok, a belvárosban idegenvezetők magyaráznak. A minap, amikor egy ilyen csoportot láttam, eszembe jutott egy régi városnéző séta, amelyen magam is élvezhettem a sokak által kedvelt *dr. Friedrich Károly* – mindenki Kari bácsija – vezetését. Később egy épületen felfedeztem emléktábláját is, ami arról tájékoztat, hogy abban a házban született a moziigazgató és idegenvezető, Dr. Friedrich Károly (1906-1995).

ismertek. (Állítólag még a fiának is küldött hivatalos felszólítást, ha nem fizette be időben az adóját.) Az első világháborúban katona volt, s szabadsága alatt szívesen sétált a soproni Korzón, a mai Deák téren. Akkoriban vasárnaponként szinte kötelező volt „korzózni”, hiszen a lányok itt mutathatták be új ruhájukat és találkozhattak a szívük választottjával. A tér végén áll a Lenck villa (amely ma múzeum). Ott töltötte nyári szabadságait egy dán hercegkisasszony, akinek a nevelője, a csehországi Josepha, szemrevaló leány volt. A fess katona addig szemez-

A Friedrich család a középkor óta él Sopronban. Kari bácsi nagyapjának a mai Széchenyi téren, a posta helyén volt bognárműhelye, de a Bécsi dombon szőlőt is műveltek. Akkoriban Sopronban majd minden iparos- és polgárcsaládnak volt szőleje, ami egyrészt némi többletjövedelmet biztosított, másrészt kis mozgást is a szabad levegőn. A szüreteket mindenki várta, mert azok családi összejövetellel zajló ünnepnek számítottak.

Kari bácsi édesapja, *Friedrich Nándor*, a városi adóhivatal vezetője volt, akit nagyon szigorú embernek

getett és korzózott vele, míg házasság lett a kapcsolatból. Öt gyermekük született.

Az egyikük, Kari bácsi, már a reálgimnáziumban felfedezte, hogy legjobban a mozi érdekli. Egyik osztálytársának édesapja, *Autheried Camillo Bánfalván* volt mozitulajdonos. Mivel a fia került a mozit, szívesen vette, ha Károly segít sepregetni, filmeket szállítani vagy jegyeket kezelni. Ez persze azzal járt, hogy a fiatal ember minden filmet megnézhetett. Akkor még nem sejtette, hogy később a mozi lesz a hivatása.

Gyakran megfordult a Várkerületen a Thiering papir- és könyvkereskedésben, ahol régi s új könyveket, kottákat, tankönyveket is árultak. A diákok az eredeti ár 25 százalékaért eladhatták használt könyveiket, az alsóbb évek pedig megvehették azokat féláron. Így mindenki jól járt, több nemzedék tanulhatott egyazon könyvből.

1933-ban Kari bácsi lett a városi mozi igazgatója. Miután rendre bemutatta a Metro-Goldwyn-Mayer legújabb filmjeit, felfigyelt rá a filmgyár budapesti leányvállalata. Friedrich Károly elfogadta az általuk felajánlott fővárosi állást, de mivel az előbb említett könyvkereskedésben dolgozott egy fiatal lány, akinek Kari bácsi udvarolt, hamarosan hazatért Sopronba.

Nagy Magdát, aki akkoriban már a könyvkereskedés tulajdonosa volt, 1939-ben vette feleségül. Magda édesapja könyvelő volt, édesanyja, a városi rendőrfőnök, *Gottlieb* Wenzel lánya, Paula. A rendőrfőnök szigorú rendet tartott. Amikor egy kocsmá közelébe ért, valaki elkurjantotta magát: „Der Wenzel kommt, der Wenzel is scho' do!” (Jön a Wenzel, már itt is van). Erre rögtön elcsendesült a kocsmá, jó fiú módjára mindenki békésen iszogott.

Kari bácsi nem vesztette el a kapcsolatot az MGM filmvállalattal, hetente kétszer bérelt tőlük filmet, amiket saját tervezésű plakátjain hirdetett. A jó forgalmat a filmgyár később egy serleggel jutalmazta.

Ő maga is forgatott filmeket. A legismertebb ezek közül talán a „Soproni szimfónia”, amit 1931-1935 között készített el. A négy részből álló film alcímei: „Tavaszi”, „Nyári”, „Téli” és „Soproni bor”. A témákat

gondosan választotta ki. Volt egy motorbiciklis barátja, vele utazta be a környéket, fényképezte, filmezte a motívumokat. Ennek eredménye hétszáz diakép lett. Ezekkel járta az országot, de a külföldet is, hogy előadásait így szemléltetve népszerűsítse szeretett városát. A fotózás és filmezés olyan fontos volt a számára, hogy kedvükért még a dohányzást is abbahagyta, nehogy véletlenül egy film lángra kapjon.

1949-ben a Magyar Reklámszövetség soproni vezetője lett, 1957-től pedig az Idegenforgalmi Hivatalnál dolgozott. Idegenvezetést akkor már régóta vállalt. Mindig elámitotta és szórakoztatva tanította a vendégeit. Humorát mindenki ismerte. Amikor például a csoportjának tagjaival a Tűztorony elé érkezett, azt mondta, ha tényleg érdeklik őket a műemlékek, akkor a toronyór harsonaszóval köszönti a társaságot. A trükk pedig a következő volt: felesége a lakás ablakában állt és várt a jelre, hogy Kari bácsi levegye a napszemüvegét. Akkor ő a lakásban feltette a lemezt, a fanfárok pedig a toronyra erősített hangszórókból meg is szólaltak. Nagy sikere volt.

Kari bácsi munkásságát 1970-ben a város Pro Urbe díjjal, 1991-ben pedig Sopron Diszpolgára címmel méltányolta.

A szépségek és művészetek iránti szeretetét fiai örökölték. Mindketten elkötelezték magukat a zenének. *András* közgazdász, de már huszonöt éve vezeti a városi Juventus fúvószenekart, ezzel öregbítve Sopron hírnevét. *Károlynak* élethivatása lett a zene. Ő a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem (a Zeneakadémia) tanára.

Bertalan Judit

Olvassa a BARÁTSÁG-ot! Fizessen elő most 2011-re!

Éves előfizetési díj: 3000 Ft (1800 Ft + 1200 Ft postaköltség)

A folyóirat előfizethető:

- a Filantróp Társaság Barátság szerkesztősége OTP-számlaszámán: 11711034-20813402,
- vagy e szelvény visszaküldésével (1519 Budapest, Postafiók 452.).

Név:

Lakcím:

Csekket vagy számlát kér:

e-mail címeink: baratsag@upcmail.hu, eva.mayer@nemzetisegek.hu

honlapunk: www.nemzetisegek.hu

Várjuk könyvtárak, iskolák, kisebbségi önkormányzatok, egyesületek, baráti körök jelentkezését!